

DANSK ERHVERV

ØKONOMISKE NØGLETAL - UGE 39

NØGLETALSNYT

BNP-tal bekræfter dansk opsving

▽ AF CHEFØKONOM STEEN BOCIAN, ØKONOM JONAS SPENDRUP MEYER OG ØKONOM KRISTIAN SKRIVER SØRENSEN

I den seneste uge har vi fået reviderede tal for BNP-udviklingen frem til og med 2. kvartal i år. Tallene bekræftede opsvinget, men de viste også, at det private forbrug er gået noget i stå. De opdaterede konjunkturindikatorer frem til og med september viste tilsvarende, at dele af dansk erhvervsliv er udfordret. Særligt detailhandlens konjunkturbarometer er faldet gennem de seneste måneder, og er nu nået ned på det laveste niveau siden 2013. Sidst men ikke mindst har vi også fået tal for udviklingen i renter og bidragssatser. Tallene illustrerer tydeligt, at bidragssatserne fylder mere og mere i boligernes økonomi.

I den kommende uge får vi vigtige globale nøgletal, herunder den amerikanske arbejdsmarkedsrapport. På den hjemlige bane får vi tal for udviklingen på ejendomsmarkedet frem til juli samt tal for industriproduktionen frem til juli. De seneste tendenser, hvad angår industriproduktion og vareeksport, er ikke for opmuntrende, så det bliver interessant at se tallet for juli.

Nøgletal	Side	Beskrivelse
BNP	2	Høj vækst i dansk økonomi
Bidragssatser	3	Behov for øget konkurrence på markedet for realkreditlån
Konjunkturindikatorer	4	Uændret konjunkturindikator for industri, byggeri og service – mens detailhandlen falder

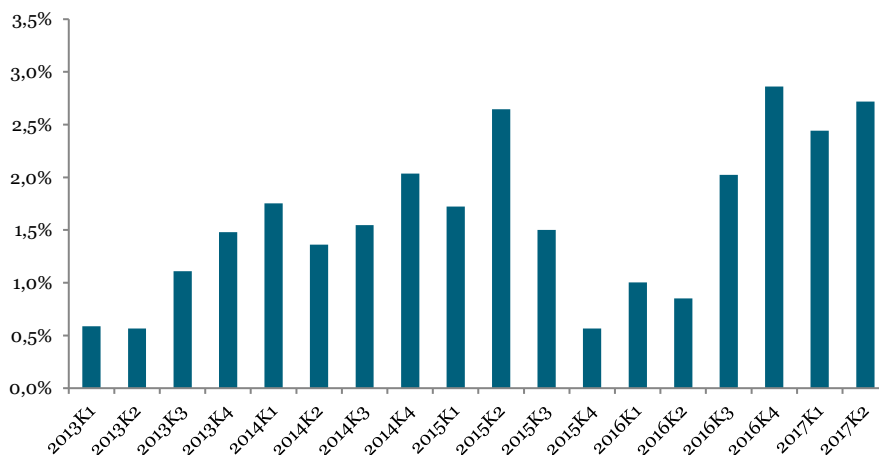
Høj vækst i dansk økonomi

Danmarks Statistik har netop offentliggjort reviderede nationalregnskabstal frem til og med 2. kvartal i år. Tallene bekræfter, at det økonomiske opsving i hvert fald havde godt fat i dansk økonomi i 1. halvår af i år. De reviderede tal viste, at væksten i 2. kvartal var på 0,7 pct., hvilket var lidt højere end tidligere vurderet. Den lidt højere vækst i 2. kvartal skal dog ses i lyset af, at væksten i 1. kvartal blev revideret en smule ned. Sammenlignet med samme tid året før, så er BNP steget med 2,7 pct., hvilket er høj vækst for dansk økonomi, og som illustrerer, at vi befinder os i et økonomisk opsving.

Væksten var særligt drevet af virksomhedernes investeringer og det offentlige forbrug. Der var til gengæld ikke nogen fremgang i det private forbrug, og når vi kigger på indikatorerne for 3. kvartal, så ser det ud til, at det private forbrug fortsat er uændret. Det er bekymrende, da det private forbrug er en meget vigtig drivkraft i vores økonomi. Forbrugsopbremsningen kan måske være en indikation på, at opsvingets styrke allerede nu er ved at løje af.

Når vi kigger på verdensøkonomien, så er der dog begrundet håb om, at der kun er tale om en midlertidig opbremsning i det private forbrug, og vores vurdering er da også, at opsvinget vil fortsætte det kommende år. Den største indenlandske modvindsfaktor i forhold til den økonomiske udvikling er det stramme arbejdsmarkedet – som er en større og større udfordring for væksten.

Figur 1
Realvækst i BNP i forhold til samme kvartal året før

Kilde: Danmarks Statistik

Behov for øget konkurrence på markedet for realkreditlån

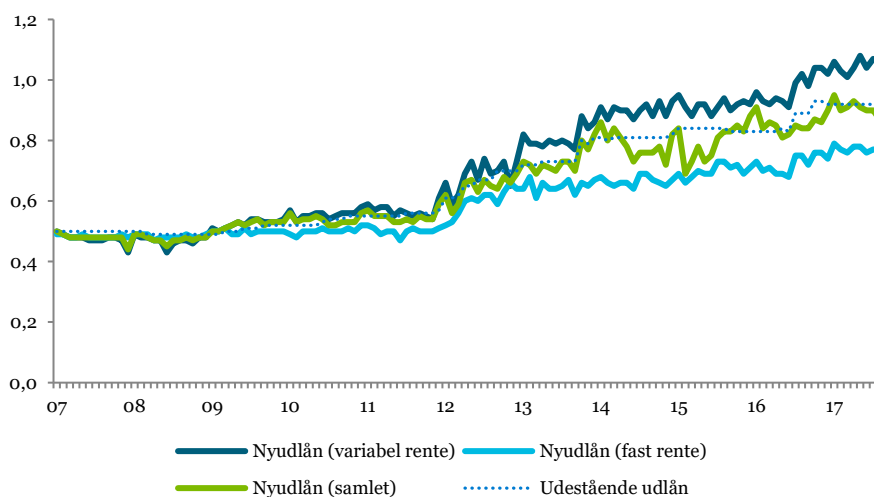
Det er billigt at låne penge til finansiering af fast ejendom i disse år. Kigger vi på renten på variabelt forrentede nyudlån, så var den rene rente i august på 0,03 pct. Det er den laveste rente nogensinde. Renten på fastforrentede lån er noget højere – nemlig 2,04 pct., så den gennemsnitlige rente på nyudlån var på 1,37 pct.

Inden man som låntager falder i svime over de lave renter, så der det imidlertid værd at bemærke, at realkreditinstitutterne over de seneste år har skruet voldsomt op for gebyrskruen. Bidragssatsen på et variabelt forrentet lån er nu over 1 pct. - nærmere bestemt 1,06 pct., hvilket altså er 35 gange højere end selve renten på lånet. Vi skal ikke længere tilbage end til 2011 for, at bidragssatsen på variabelt forrentede lån lå på 0,5-0,6 pct. Den dengang lå renten på lånene på cirka 2 pct., så der var bedre balance i tingene.

Helt så galt fat er det ikke, når vi taler fastforrentede lån, men også her er bidragssatsen steget betydeligt. Bidragssatsen på fastforrentede er steget fra omkring 0,5 pct. til de nuværende 0,77 pct., men der er trods alt tale om en meget markant procentuel stigning i bidragssatserne.

En del af de øgede bidragssatser skyldes regulering, men som konkurrencerådet viste i deres nyligt udgivne rapport, så er en vigtig del af forklaringen også manglende konkurrence mellem realkreditinstitutterne. Det er naturligvis problematisk, hvis låntagerne således betaler en overpris for deres lån. Der er derfor behov for initiativer, som sikrer tilstrækkelig konkurrence på markedet – til gavn for den økonomiske vækst.

Figur 2
Bidragssatser (pct.) for forskellige låntyper

Kilde: Nationalbanken

Uændret konjunkturindikator for industri, byggeri og service – mens detailhandlen falder

Danmarks Statistik offentliggjorde i denne uge konjunkturbarometre frem til og med september. Ugens konjunkturbarometre viser et uændret niveau for forventningerne i industrien, byggeriet og for serviceerhverv, mens konjunkturindikatoren for detailhandlen falder.

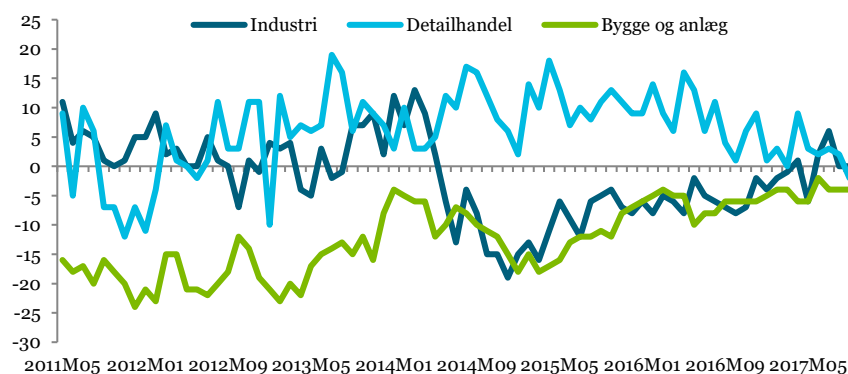
Kigger man specifikt på industrien, så har industriens konjunkturbarometer ligget stabilt på nul de seneste to måneder, og går man tre måneder tilbage, så lå industriens forventninger faktisk på det højeste niveau siden 2014. Det er pudsigt, at industriens konjunkturbarometer er faldet tilbage, og nu ligger stabilt omkring nul, da forudsætninger for fremgang i industrien fortsat er gode. Set i lyset af de gunstige konjunkturer, vi ser i Europæisk økonomi, er afsætningsmuligheder for danske eksportvirksomheder forholdsvis gode.

I byggeriet er mangel på arbejdskraft fortsat den mest dominerende produktionsbegrænsning for mange virksomheder. Her oplever 31 pct. af virksomhederne, at manglen på arbejdskraft begrænser dem i deres produktion. Konjunkturbarometeret for byggeriet ligger fortsat på et relativt højt niveau omkring -4. Siden 2013 har byggeriets konjunkturindikator gennemsnitligt ligget omkring -11, så forventningerne inden for bygge- og anlægsbranchen har altså været stigende de senere år.

Inden for serviceerhverv er konjunkturbarometeret uændret omkring indeks 10, hvilket også var niveauet i starten af året. Detailhandlens konjunkturbarometer falder fra +2 til -2 med dagens tal og falder dermed til det laveste niveau siden starten af 2013. En overvægt af virksomheder inden for detail melder fortsat om, at deres lagerbeholdning er ”for stor”. Forbrugsudviklingen i Danmark har ellers været pæn de senere år, men på grund af forandrede forbrugsmønstre samt stigende konkurrence fra udenlandske netbutikker, står danske detailbutikker over for nogle strukturelle udfordringer.

Figur 3

Sammensat konjunkturindikator for industrien, sæsonkorrigeret

Kilde: Danmarks Statistik

Note: Data for detailhandlen er ikke sæsonkorrigeret, da der ikke findes et sæsonmønster.

▼ **KONTAKT**

Henvendelser angående Dansk Erhvervs Nøgletalsnyt kan ske til cheføkonom Steen Bocian på sbo@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6601.

▼ **NOTER**